

AKCİĞER KANSERİ TARAMASI KARAR ARACI KITAPÇIK

İÇİNDEKİLER

Bu aracın amacı nedir?	02 →
Akciğer kanseri nedir?	02 →
Akciğer kanseri taraması nedir?	02 →
Yararlanma hakkım var mı?	03 →
Akciğer kanseri taraması bana nasıl yardımcı olabilir?	03 →
Akciğer kanseri taraması hakkında başka neler bilmeliyim?	04 →
Akciğer kanseri taramasına neler dâhildir?	05 →
Tarama işleminden sonra ne olacak?	05 →
Sonucum ne anlama geliyor ve bundan sonra ne olacak?	06 →
Karar aracı	07 →

Bu aracın amacı nedir?

Bu araç, akciğer kanseri taramasına başlamak isteyip istemediğinize karar vermenize yardımcı olabilir. Birçok insan faydalarını görüp, kanser taramasının iyi bir şey olduğunu düşünmektedir. Taramanın size yardımcı olabileceği yollar olduğu gibi, tarama yaptırmaya karar vermeden önce bilmeniz gereken şeyler de vardır.

Bu kitapçık, tarama yaptırmak isteyip istemediğiniz konusunda bilinçli bir seçim yapmanıza yardımcı olmak için size bilgi vermek üzere tasarlanmıştır. Bu size bağlı bir karardır; tarama yaptırap yaptırmamanın doğrusu ya da yanlışı yoktur.

Akciğer kanseri nedir?

Akciğer kanseri, akciğerlerde başlayan bir kanser türüdür. Normal olmayıp kontrol dışı büyüyen ve vücudun diğer bölgelerine de yayılabilen bir grup hücredir.

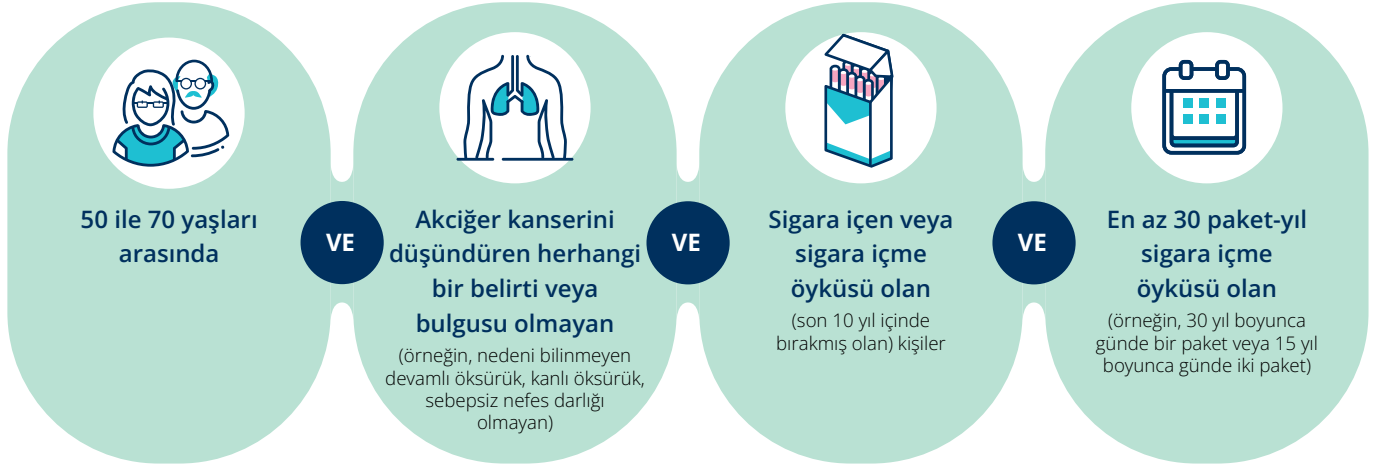
Akciğer kanseri taraması nedir?

Akciğer kanseri taraması, açıklanamayan inatçı öksürük ya da kan öksürme gibi belirtileriniz yoksa, yani herhangi bir semptom göstermiyorsanız, kanserin erken belirtilerini saptamak amacıyla yapılan düşük doz bilgisayarlı tomografi (düşük dozlu BT) taramasını içerir. Akciğer kanserinin erken teşhisi tedavi seçeneklerini artırır ve size daha iyi bir iyileşme şansı verir.

Akciğer kanseri taraması için düşük dozlu BT taramaları Medicare'i olanlar için ücretsizdir.

Yararlanma hakkım var mı?

Aşağıdaki kriterlerin tümünü karşılıyorsanız programa katılabilirsiniz:

Yararlanma hakkınızın olup olmadığınızı öğrenmek için doktorunuzla görüşün.

Akciğer kanseri taraması bana nasıl yardımcı olabilir?

Akciğer kanseri taramasının faydaları arasında şunlar bulunur:

Akciğer kanserini erken teşhis edin

Kanserin erken evrede tespit edilmesi, hem daha fazla tedavi seçeneği sunar hem de iyileşme olasılığını artırır.

Kafa rahatlığı

Tarama sayesinde yalnızca akciğer kanseri değil, diğer akciğer hastalıkları da saptanabilir. Düşük dozlu BT taraması, akciğer sağlığınızın yerinde olduğuna dair size güvence verebilir.

Sigara içme geçmişini tartışma imkânı sunar ve sigarayı bırakmayı seçerseniz destek alma fırsatı verir

Tarama yaptırmak için sigarayı bırakmanız gerekmez; ancak sigarayı bırakmak, akciğer kanseri ve diğer akciğer hastalıklarını önlemeye yardımcı olabilir. Bu da daha uzun ve sağlıklı bir yaşam sürmenizi sağlar.

Akciğer kanseri taraması hakkında başka neler bilmeliyim?

Akciğer kanseri taramana katıldığınızda endişelenmek normaldir. Tarama yaptıran kişilerin yaklaşık %22 ila %51'inin ilk taramasında nodüller görülür. Bu nodüllerin %95'inden fazlası akciğer kanseri değildir. Buna rağmen, tarama yaptırmak, sonuçları beklemek veya başka taramalar ya da testler yaptırmak stresli olabilir. Yararlanabileceğiniz destekler hakkında bilgi edinmek için sağlık hizmeti sağlayıcınızla görüşün.

Yanlış pozitifler

Akciğer kanseri taraması yanlış pozitif sonuç verebilir (örn. tarama sonuçları akciğer kanseri olabileceğinizi gösterir ancak sonraki taramalar kanser olmadığını gösterir). Herhangi bir tarama veya tıbbi testte yanlış pozitif söz konusu olabilir.

Aşırı tanı

Bazı kanserler çok yavaş büyür ve ömür boyu sorun yaratmayabilir. Bu durum "aşırı tanı" olarak adlandırılır ve akciğer kanseri taramalarında tespit edilen kanserlerin yaklaşık 30'da 1'inde görülür. Herhangi bir tarama veya tıbbi testte aşırı teşhis söz konusu olabilir.

Radyasyona maruz kalma

Düşük doz BT taraması, mümkün olan en düşük radyasyon miktarını kullanırken yüksek kaliteli bir görüntü elde etmeyi sağlar. Bu, normal yaşamda doğal olarak maruz kalınan radyasyonun bir yıllık miktarından daha düşüktür. Nodül varsa kanser olup olmadığından emin olmak için daha fazla tarama yaptırmamız gerekir. Bu, güvenli miktarda ve erken teşhisi iyileştirebilen düşük düzeyde bir radyasyondur.

Akciğer kanseri ile ilgili olmayan ek bulgular

Bazen akciğer kanseri taraması, sağlık hizmeti sağlayıcınızın değerlendirebileceği başka sağlık sorunlarını da ortaya çıkarabilir. Bu tarama, akciğerlerde (kansere dışında, amfizem gibi) veya akciğerlerin dışında (kalp hastalığı gibi) bazı sorunları gösterebilir. Bu bulgular, hayat kurtarıcı bir tedaviye olanak tanıyabilir; ancak daha fazla test yapılmasını gerektirip kaygı duymanıza neden olabilir.

Önemli sorular	Tarama	Tarama yok
Akciğer kanserini erken evrede teşhis etme şansı nedir?	Her 100 akciğer kanseri vakasının 70'i erken evrede tespit edilebilmektedir ¹ .	Her 100 akciğer kanseri vakasının 7'si erken evrede tespit edilebilmektedir ¹ .
Tarama sonucunun akciğer kanserinden şüphelenilmesine yol açması, ancak ardından yapılan incelemelerin kanser olmadığını göstermesi olası mıdır?	Tarama yapılan kişilerin yaklaşık 100 kişiden 3'ünde yüksek veya çok yüksek riskli nodül bulunur ¹ . Yüksek veya çok yüksek riskli bir nodülün kanser olup olmadığını anlamak için sağlık hizmeti sağlayıcınız ek tetkikler önerebilir. Yüksek veya çok yüksek riskli nodülü olanların yarısından azına akciğer kanseri teşhisi konur.	Tarama yaptırmayan kişiler, gereksiz tıbbi testlerden kaçınmış olur, ancak herhangi bir belirti göstermeyen erken evre akciğer kanserlerini tespit etme şansını da kaybederler.
Taramada akciğer kanserinden başka bir şey bulma olasılığı nedir?	Bazen taramada ek tetkikler gerektiren şeyler bulunurken, bazen de tedavi gerektiren başka ciddi hastalıklar bulunur. Bu tedaviler hayatınızı kurtarabilir.	Tarama yaptırmayan kişiler fazladan tıbbi testlerden kaçınmış olur, ancak tedavi edilebilir diğer sağlık sorunlarını erken fark etme fırsatını da kayırırlar.

1. Rastgele kontrollü çalışmalardan elde edilen en güvenilir tahminlere dayanmaktadır.

Akciğer kanseri taramasına neler dâhildir?

Ne sıklıkta yapılır?

- Sonuçlar normal (çok düşük riskli) ve önemli bir bulgu yoksa her iki yılda bir.
- Taramada bir şeyler bulunduysa daha sık.

Nasıl hazırlanılır?

- Sağlık hizmeti sağlayıcınızdan düşük doz BT taraması talep formunu alın.
- Taramanız için randevuyu çevrim içi, telefonla veya şahsen alın. Randevu alırken, Ulusal Akciğer Kanser Tarama Programı katıldığınızı bildirin.
- Tarama talebi formunuzu ve Medicare kartınızı almayı unutmayın.
- Rahat kıyafetler giyin. Tarama için giysilerinizi çıkarıp bir önlük giymeniz gerekebilir.
- Önlük giymek veya tarama için masaya oturmak için yardıma ihtiyacınız varsa kliniğe önceden bildirin.
- Aç kalmanıza gerek yok.

Tarama gününde ne olur?

- Sizden bir sağlık kontrolü yaptırmanız ve boyunuzla kilonuzun ölçülmesi istenebilir. Kollarınızı 5-10 dakika boyunca başınızın üzerine kaldırmanız istenebilir.
- Kollarınız başınızın üzerinde olacak şekilde bir masaya sırtüstü uzanırsınız. Nefesinizi birkaç saniye tutmanız ve hareketsiz kalmanız gerekir. Röntgen teknisyeni göğüs bölgenizin görüntülerini alır. Taramada herhangi bir iğne yapılmaz.
- Taramanın kendisi **aklaşık 10 saniye sürer** ve **herhangi bir acı hissetmezsiniz**.
- Randevunuz 10-15 dakika sürer.

Nasıl gideceğim?

- Sağlık hizmeti sağlayıcınız bölgenizde akciğer kanseri taramasının nerede yapıldığını sorun. Bunlar arasında bazı kırsal ve uzak bölgelere yönelik Heart of Australia mobil tarama kamyonu da vardır.

Aile üyeleri, arkadaş veya bakıcılar yanımda olabilir mi?

- Dilerseniz bir arkadaşınızdan veya aile üyenizden yanınızda olmasını isteyin.

Düşük doz BT taramasının maliyeti nedir?

- Düşük doz BT taraması Medicare kapsamında ücretsizdir.

Tarama işleminden sonra ne olacak?

Sağlık hizmeti sağlayıcınız tarama sonuçlarını alır ve bulgular hakkında sizinle görüşmesi gerekirse sizinle iletişime geçer. NCSR'den bundan sonra ne yapmanız gerektiğini bildiren bir bildirim (kısa mesaj veya mektup) alırsınız. Bu, iki yıl sonra tekrar düşük dozlu BT taraması yaptırmak veya sonuçlarınızı sağlık hizmeti sağlayıcınız görüşmek olabilir.

Sonucum ne anlama geliyor ve bundan sonra ne olacak?

Tarama sonuçları	Sonraki adımlar
Tamamlanmamış Tarama teknik nedenlerden dolayı raporlanamamıştır ve tekrarlanması gerekmektedir.	NCSR'den veya sağlık hizmeti sağlayıcınız bir hatırlatma aldığınızda yeniden tarama yapmanız gerekir.
Çok düşük risk Taramanızda endişe verici bir bulguya rastlanmadı. Yaşlandıkça meydana gelebilecek değişiklikleri kontrol etmek için her 2 yılda bir düzenli tarama önemlidir.	- NCSR size önemli bir bulgunun olmadığını ve 2 yıl sonra tekrar tarama yaptırmanız gerektiğini bildirir. - NCSR ve/veya sağlık hizmeti sağlayıcınız 2 yıl içinde tekrar tarama zamanı geldiğinde size bir hatırlatma gönderir. - Uygunluk kontrolü için 2 yıl içinde sağlık hizmeti sağlayıcınıza tekrar gitmeniz ve düşük dozlu BT taraması için talepte bulunmanız gerekir. Sigara içme geçmişinin yeniden değerlendirilmesi gerekmez.
Düşük risk Taramanızda bir nodül bulundu, fakat akciğer kanseri riskinizin düşük olduğu düşünülüyor. 12 ay içerisinde tekrar tarama yaptırmanız gerekecek.	- NCSR size sonuçlarınızı vermez, ancak sonuçlarınız hakkında sağlık hizmeti sağlayıcınızla konuşmanızı teşvik eder. - NCSR, 12 ay içinde tekrar tarama zamanı geldiğinde size hatırlatır. - Hatırlatma yapıldığında, uygunluk kontrolünüz için sağlık hizmeti sağlayıcınıza tekrar danışmanız ve düşük dozlu BT taraması için talepte bulunmanız gerekir.
Düşük ila orta risk veya orta risk Taramanızda daha sık izlenmesi gereken bir nodül veya nodüller bulundu. Bulgularınıza bağlı olarak 3 veya 6 ay sonra bir tarama daha yaptırmanız gerekir.	- NCSR size sonuçlarınızı vermez, ancak sonuçlarınız hakkında sağlık hizmeti sağlayıcınızla konuşmanızı teşvik eder. - NCSR, 3 veya 6 ay sonra tekrar tarama zamanı geldiğinde size hatırlatır. - Uygunluk kontrolü için 2 yıl içinde sağlık hizmeti sağlayıcınıza tekrar gitmeniz ve düşük dozlu BT taraması için talepte bulunmanız gerekir.
Yüksek veya çok yüksek riskli Ek tetkik yapılması gereken bir veya birden fazla nodül saptanmıştır. Bu, kanser olduğunuz anlamına gelmez. Akciğer kanseri riski daha yüksek olduğundan, tüm takip kontrollerinize katılmanız önem taşır.	- NCSR, sonuçlarınız hakkında sağlık hizmeti sağlayıcınızla konuşmanızı teşvik eder. - sağlık hizmeti sağlayıcınız, radyoloji raporunu inceleyerek sizi ileri tetkikler için bir uzmana yönlendirecektir.
Akciğer kanseriyle ilişkili olmayan, tıbbi müdahale gerektirebilecek ek bulgular Boyun, göğüs ve üst karın bölgesini kapsayan akciğerler. Bazen bu tarama, akciğerlerde (örneğin amfizem gibi kanser dışı bir durum) ya da akciğerlerin dışında (örneğin kalp hastalığı gibi) bazı bulguları ortaya çıkarabilir.	- sağlık hizmeti sağlayıcınız, gerekebilecek ek testler ve sonraki adımlar hakkında sizinle görüşecektir. - Ek bulgu, her zaman akciğer kanseri tarama programına devam edemeyeceğiniz anlamına gelmez.

Akciğer kanseri tedavisi

Akciğer kanseri tespit edildiğinde, tedavi yöntemleri arasında akciğerin kanserden etkilenen kısmının alınması yer alır. Diğer olası tedaviler arasında radyasyon terapisi ve kemoterapi yer alır. Karışık tedavi uygulanabilir.

Karar aracı

Unutmayın, akciğer kanseri taramasına katılmak sizin seçiminizdir. Sizin için neyin önemli olduğuna karar vermenize yardımcı olması için aşağıdaki aracı kullanın.

KENDİNİZE SORUN: Akciğer kanseri taraması yaptırmaya karar verirken sizin için önemli olan nedir?

yokTaraması Taraması
Önemli değil ← → Çok önemli

Akciğer kanserini belirtiler ortaya çıkmadan önce erken teşhis etmek
(Örn. açıklanamayan inatçı öksürük veya kan tükürme)

1 2 3 4 5

Daha fazla tedavi seçeneği varken akciğer kanserini erken teşhis etmek

1 2 3 4 5

Akciğer sağlığınız konusunda içinizin rahatlığı

1 2 3 4 5

Sigara içme geçmişini tartışma imkanı ve sigarayı bırakmayı seçerseniz destek alma fırsatı

1 2 3 4 5

KENDİNİZE SORUN: Bu konuda ne kadar endişelisiniz?

yokTaraması Taraması
Çok endişeli ← → Endişeli değil

Akciğer kanseri taramasına katılmak

5 4 3 2 1

Radyasyona maruz kalmak

5 4 3 2 1

Yanlış pozitif sonuç almak

(yani tarama sonucunun kanser olabileceğinizi göstermesi, ancak ek tetkiklerin kanser olmadığını belirtmesi)

5 4 3 2 1

Düşük dozlu BT taramasından elde edilen herhangi bir bulguyu araştırmak için yapılabilecek ek tetkikler

5 4 3 2 1

Yukarıdaki cevaplarınıza bir göz atın

Cevaplarınızın çoğu sağ taraftaysa tarama yapılmasından yanasınız demektir. Cevaplarınızın çoğu sol taraftaysa tarama yapılmamasından yanasınız demektir.

Ulusal Akciğer Kanseri
Tarama Programı hakkında
daha fazla bilgi için:
www.health.gov.au/nlcsp

Quitline
13 7848

Sigarayı bırakma
konusunda yardım için:
www.quit.org.au